

INTERNATIONAL CONGRESS ON
POLITICAL, ECONOMIC AND SOCIAL
STUDIES

ABSTRACTS BOOK

Uluslararası

Politik, Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Kongresi

Bildiri Özetleri Kitabı

9-11 November, 2017 Ankara-TURKEY

ISBN: 978-605-67821-4-5

Congress homepage: www.icpess.org

PESA homepage: www.pesa.org.tr

**Osmanlı'da Üretim Standartları: Toplam Kalite Yönetiminin Esnaf
Loncalarındaki İzleri**

**The Production Standards in the Ottoman Empire: Traces of Total Quality
Management in Trade Guilds**

Arş. Gör. Halime Alkan

Uludağ Üniversitesi, halimealkan@uludag.edu.tr

Arş. Gör. Olcay Bektaş

Uludağ Üniversitesi, olcaybektas@uludag.edu.tr

ÖZET

Günümüzde kalite standartları, müşteri odaklılık, kayıt kontrolü, yönetimin liderliği ve sorumluluğu, tam katılım, sürekli geliştirme gibi ilkeleriyle Toplam Kalite Yönetimi (TKY) iş dünyasında firmaların kendi kriterlerini belirlemede temel kılavuz niteliği taşımaktadır. Her ne kadar TKY'nin geçmişi 1987'deki kalite güvence standartlarının yayınlanması ile başladığı kabul edilmesine rağmen bu tarihten çok daha eski dönemlerde de TKY benzeri standartlarının izlerine rastlamak mümkündür.

13. yüzyılda ortaya çıkan ve ortaçağ Anadolu'sunun toplumsal ve kültürel yapısını şekillendiren Ahi teşkilatlanmasının bir çeşit devamı olan esnaf loncaları belirli bir iş kolunun üretimi gerçekleştirirken bağlı bulunduğu mesleki birliği ifade etmek için kullanılan bir üretim örgütlenmesidir. Kısaca hammaddelerin temin edilmesinden mamul mal haline gelmesine kadar geçen süre olarak ifade edilebilen üretim süreci, üretimin maliyeti, üretilen ürünlerin kalitesi ve satış koşulları gibi çok daha ayrıntılı bir içeriğe sahiptir. Osmanlı Devleti'nde 15. yüzyıldan itibaren gerek ihtisap kanunnamelerinde gerekse de esnafın kendi nizamnamelerinde düzenlenen bu süreçte esnaf loncaları üretim örgütlenmesi ve ticari ilişkilerin belirleyicisi konumunda yer almıştır.

Bu çalışmada çok daha eski tarihlerde benzer standartların belirlendiği tespit edilen Osmanlı'da bu yönde çıkarılan ihtisap kanunnamelerinin içeriği analiz edilecek, daha sonra yukarıda açıklanan konulara ilişkin mahkeme kayıtlarında ve ahkam defterlerinde ulaşılan hükümlere yer verilecektir. Ardından aynı noktalar günümüzün TKY standartları ile birlikte ele alınacak ve geçmişte bugünün izleri aranacaktır.

© 2017 PESA Tüm hakları saklıdır.

Anahtar Kelimeler:

Ahilik, Esnaf Loncaları, Toplam Kalite Yönetimi, Kalite Standartları, Narh

ABSTRACT

Today, Total Quality Management (TQM) is the basic guideline for firms and setting their own criteria in the business world with the principles of quality standards, focusing on customers, leadership and responsibility of management, full participation, continuous improvement. Although it is accepted that TQM began with the publication of quality assurance standards in 1987, it is possible to find sing of TQM standards in earlier periods.

In 13th century, the trade guilds, which are a sort of continuation of the Akhism organization that shaped the social and cultural structure of the medieval Anatolia, are production organizations that are used primarily to express to which a particular line of work affiliated while performing production. Briefly, the production process, which can be describe as the time from the supply of raw materials to the production of finished goods has a much more detailed content such as production process, cost of production, quality of products produced and sales conditions. In the Ottoman Empire, since the 15th century, the trade guilds has been in a decisive position of the organization of production and the determinant of commercial relations in this process, which is carried out both in the "İhtisap Kanunnamesi" and in the trade guilds' own regulations

In this study, it will be first analyzed the content of İhtisap Kanunnamesi in the Ottoman Empire where the same standards were determined in much older times and then it will be addressed the provisions reached in respect of the above-mentioned issues in the court proceedings and ahkam registers that emerged. In addition that the same points will be handled in conjunction with today's TQM standards and will be sign in the past.

© 2017 PESA All rights reserved.

Keywords:

Akhism, Trade Guilds, Total Quality Management, Quality Standards, Narh